

TIDAHOLMS
KOMMUN

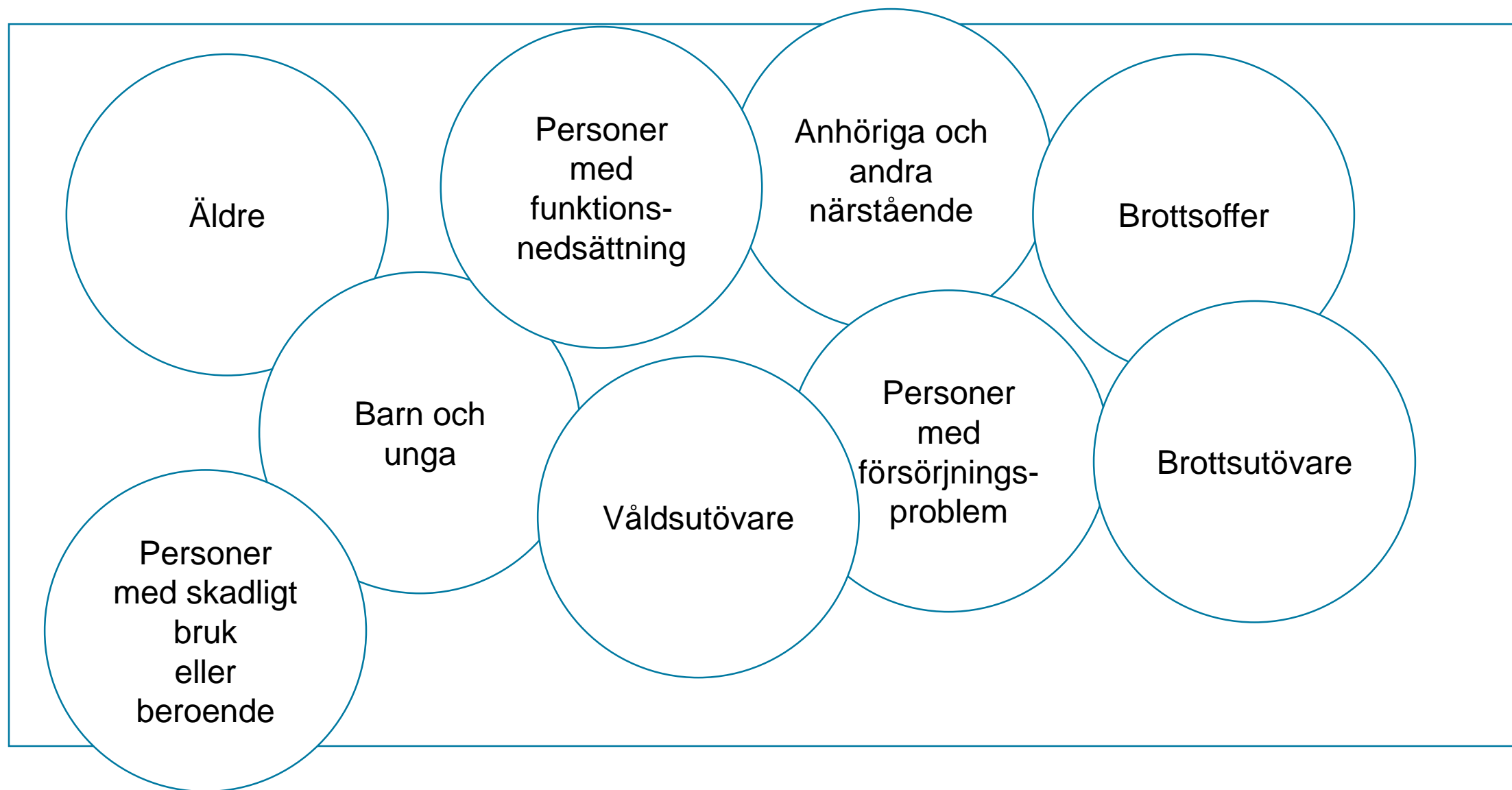
En långsiktigt hållbar socialtjänst

- Förslag om ny socialtjänstlag som träda i kraft 1 juli 2025

2025-04-02

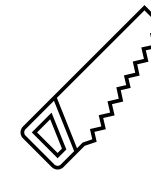
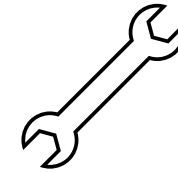
lena.olsson@tidaholm.se

Några ansvarsområden inom socialtjänst

Socialtjänstens utmaningar

- Ansträngd ekonomi
- Nya ansvarsområden
- Ramlag
- Utmanande samhällsutveckling
- Personal och kompetens
- Digitalisering
- Desinformation och förtroende
- Välfärdsbrottslighet

Hur kan socialtjänsten i sig bli hållbar och därtill bidra till en hållbar samhällsutveckling?

Övergripande förslag för ny socialtjänstlag

Förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst

Övergripande planering och planering av insatser

En kunskapsbaserad socialtjänst

Möjligheten att ge insatser utan föregående behovsprövning

Stärkt barnrättsperspektiv

Vad är socialtjänst?

Med socialtjänst avses verksamhet som bedrivs:

- med stöd av SoL
- med stöd av LVM
- med stöd av LVU
- med stöd av lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende, eller
- av en socialnämnd eller av Statens institutionsstyrelse enligt någon annan lag eller förordning.

Förslaget omfattar inte LSS.

(För den som omfattas av LSS finns bestämmelser om insatser även i den lagen).

Socialtjänstens mål och inriktning

Övergripande mål och principer

Socialtjänsten ska främja enskildas ekonomiska och sociala trygghet, jämlika och jämställda levnadsvillkor samt aktiva deltagande i samhällslivet.

Verksamheten ska bygga på respekt för enskildas självbestämmanderätt och integritet.

Inriktning

Socialtjänsten ska inriktas på att:

- utveckla enskildas och grupperns egna resurser och samtidigt beakta den enskildes ansvar för sin och andras sociala situation
- enskilda får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.

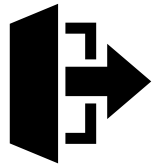
Socialtjänsten ska arbeta förebyggande och vara lätt tillgänglig.

Socialtjänsten ska arbeta förebyggande

- Förhindra att sociala problem uppstår, upprepas eller förvärras
- Fördröja framtida behov av stöd
- Kostnadsbesparande

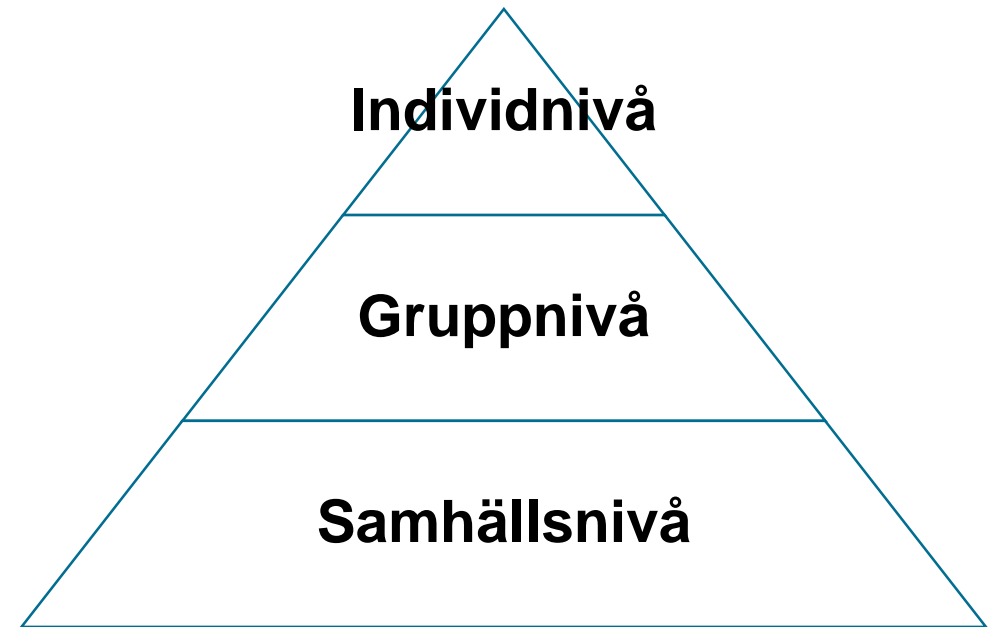
Akut
Reaktiv

PROAKTIV

Nytt förhållningssätt, nya metoder och arbetssätt

Gemensamt ansvar mellan myndigheter, discipliner och professioner

Socialtjänsten ska arbeta förebyggande - exempel

Hantera sociala problem

- främja kända skyddsfaktorer/motverka riskfaktorer
- uppsökande verksamhet: identifiera risker och sociala problem och erbjuda stöd
- ek. bistånd - motverka att problem förvärras/utvidgas, identifiera bakomliggande problematik
- förebygga sociala problem och återfallsprevention (t.ex. brottslighet och skadligt bruk eller beroende)
- organisering och samverkan med andra aktörer – tidig upptäckt och insatser.

Möta behov av social omsorg

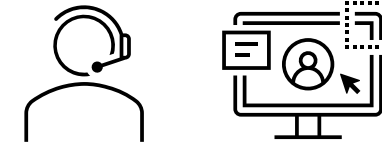
- hälsofrämjande och funktionsstödjande arbetssätt – stärka det friska och skjuta upp hälsoproblem
- fallpreventivt arbete bland äldre
- förebygga och bryta ofrivillig ensamhet bland äldre
- stödja den enskilde i att göra hälsosamma val vad gäller fysisk aktivitet och kost

Socialtjänsten ska vara lätt tillgänglig

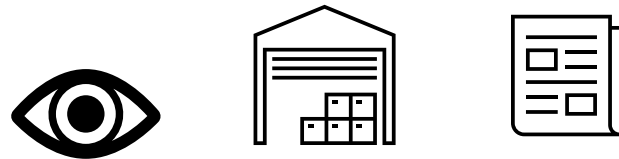
- Det ska vara enkelt att komma i kontakt med socialtjänsten

- Identifiera lokala hinder för kontakt och utveckla kontaktvägar

- Synliggöra socialtjänsten

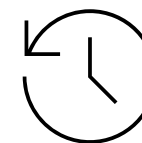
- God samverkan med andra förvaltningar, myndigheter och organisationer

- Tillgänglighet hänger ihop med förebyggande och uppsökande arbete samt tidiga insatser

Övergripande planering och planering av insatser

- Socialtjänstens utrymme för förebyggande och långsiktigt arbete har minskat över tid – prio akuta ärenden
- Bristande planering är en förklaring till väntetider inom socialtjänsten
- Kommunens ansvar för planering ska omfatta alla insatser till enskilda
- Vid planeringen ska kommunen väga in behovet av tidiga och förebyggande insatser
- Kommunen ska vid planeringen av insatser samverka med regionen och andra relevanta samhällsorgan och organisationer

En kunskapsbaserad socialtjänst

Verksamhet inom socialtjänsten ska bedrivas i enlighet med **vetenskap** och **beprövad erfarenhet**.

Att lagstifta om att verksamheter ska utgå från bästa möjliga kunskap kan:

- leda till insatser som ger bättre resultat för enskilda och är mer kostnadseffektiva
 - ge enskilda mer jämlika möjligheter att ta del av en kunskapsbaserad socialtjänst oavsett boendeort
 - öka intresset för verksamhetsutveckling.
-
- Finns det tillräcklig forskning och annan kunskap för att kunna arbeta enligt vetenskap och beprövad erfarenhet?
 - Har personalen förutsättningar att arbeta kunskapsbaserat?

Möjlighet att tillhandahålla insatser utan föregående individuell behovsprövning

Socialtjänsten ska få ge insatser för personliga behov utan individuell behovsprövning

- Bättre förutsättningar att erbjuda tidiga och förebyggande insatser
 - Hjälpen ska vara tillgänglig när den enskilde vill ta del av den
 - Kan nå personer som annars inte aktualiseras för insatser
 - Ökat självbestämmande – mindre byråkrati
 - Tidskrävande utredningstid kan istället användas till att utföra insatser
 - Socialtjänsten kan i större utsträckning anpassas till lokala förutsättningar och behov
-
- Verkställighet - egen regi eller annan anlita utförare
 - Utföraren informationsplikt
 - Socialnämnden ska besluta om insatser och villkor

Insatser utan individuell behovsprövning till barn

Även utan vårdnadshavares samtycke ska socialnämnden få tillhandahålla insatser utan individuell behovsprövning till barn som **har fyllt 15** år om insatserna är lämpliga att tillhandahålla på det sättet.

Krävs givetvis att barnet vill!

För **barn under 15 år** ska det krävas att vårdnadshavare samtycker till insatser utan individuell behovsprövning.

OBS!

- Har ett barn bevittnat eller utsatts för våld krävs alltid utredning
- Anmälningssplikt vid kännedom om eller misstanke om att ett barn far illa
- Barnets bästa – hur blir det med det?

Insatser som inte ska få erbjudas utan individuell behovsprövning

- kontaktperson, kontaktfamilj eller kvalificerad kontaktperson
- vård av barn eller unga i jourhem, stödboende, skyddat boende eller andra hem för vård eller boende (HVB) (21 år)
- vård i familjehem
- vård i särskilda ungdomshem samt LVM-hem (SiS)
- bostad i ett boende för äldre människor eller personer med funktionsnedsättning
- vård i hem för viss annan heldygnsvård (korttidsboende för äldre eller personer med funktionsnedsättning)

Risk för att den enskilde kan lida men av att en insats inte behovsprövas och beslutas om.

Skyddat boende för våldsutsatt med medföljande barn?

Barns rättigheter och skydd – bland annat

- Barn har rätt till kontinuerlig och begriplig information som är anpassad till barnets individuella behov och situation.
- Alla orosanmälningar gällande barn och hanteringen av dem (omedelbar skyddsbedömning, förhandsbedömning) ska dokumenteras i en personakt för barnet. Orosanmälningar blir då sökbara.
- Då ett barn vårdas utom hemmet ska socialtjänsten arbeta för att barnet ges möjlighet till kontakt med föräldrar, syskon och andra närstående. Barnets önskemål och behov av kontakt ska vara avgörande.
- Då en utredning av ett barns behov av stöd och skydd avslutats utan insats samt då en placering av ett barn upphör, får nämnden under vissa omständigheter - även utan vårdnadshavares samtycke - besluta om uppföljning av barnets situation. Tidsgränsen för när sådana uppföljningar ska vara klara utökas.